
VI VISER EN KONKRET VEJ TIL KLIMAMÅLET – UDEN USIKKER TEKNOLOGI

ENHEDSLISTENS
KLIMAUDSPIL
23. AUGUST 2022

ENHEDSLISTEN

ENHEDSLISTEN

VI VISER EN KONKRET VEJ TIL KLIMAMÅLET – UDEN USIKKER TEKNOLOGI

Klimaforandringerne er ikke længere blot noget vi taler om. Det er noget vi ser for øjnene af os. I Europa raser skovbrande, mens floderne tørrer ud. Flere steder i verden sender klimaforandringerne allerede hele samfund på flugt.

70% målet var en kæmpe landvinding. Klimalovens målsætning var aldrig blevet vedtaget uden Enhedslisten og massivt pres fra klimaaktivister og grønne organisationer. Sammen har rød blok taget langt større skridt for at begrænse CO₂e-udledninger, end noget andet parlamentarisk flertal i Danmarks historie. Desværre er alt for mange af de aftalte reduktioner afhængige af usikre teknologiske løsninger. Løsninger, der i bedste fald ikke har været rullet ud i stor skala, og i værste fald slet ikke er færdigudviklede endnu. Også Klimarådet har kritiseret det ensidige fokus på fremtidsteknologi. Konsekvensen er at problemerne i for høj grad bliver skubbet foran os. Det er tid til at tage et endnu større reelt klimaansvar.

Selvom der er indgået mange klimaaftaler, er vi desværre ikke i mål. Hvis man ikke tæller usikre teknologier med, skal Danmarks klimabelastning reduceres med yderligere 8,19 ton frem mod 2030. Det er mere end alle danske biler udleder tilsammen.

Budskabet fra Enhedslisten er klart: Vi har hverken tid eller råd til at vente på usikker fremtidsteknologi. Dem, der sviner mest, skal levere direkte, store og reelle CO₂-reduktioner. Det

gælder landbrugsindustrien, der i 2030 vil stå for 45% procent af udledningerne og hvor husdyrproduktionen er den helt store synder.¹ Det gælder store virksomheder, som Aalborg Portland, der ikke skal have skatterabatter, men betale den samme CO₂-afgift som alle andre kvotevirksomheder, og så gælder det diesel- og benzinbiler, som det også er nødvendigt at ud fase hurtigt, hvis vi skal nå klimamålsætningerne.

Derfor viser Enhedslisten nu vejen til at nå klimamålet uden brug af usikker teknologi. Tiltagene vil også bidrage til, at vi når det nationale klimamål for 2025.

Det kommer til at kræve politiske prioriteringer og politisk mod. Og det bliver ikke let. Men det er nødvendigt og det er muligt. Vi skylder hinanden og vores børn og børnebørn at vise en konkret og sikker vej til at holde de klimaløfter, vi har givet til hinanden og til de kommende generationer. Og hvis vi vil, så kan vi tegne Danmarkskortet grønnere i fællesskab.

Mai Villadsen

Politisk ordfører for Enhedslisten
August 2022

Ø DET VIL ENHEDSLISTEN

Halver mængden af dyr i landbruget inden 2030

Det animalske landbrug i Danmark udleder rigtig meget klimaskadeligt drivhusgas. Sektoren vil i 2030 stå for tæt på halvdelen af Danmarks tilbageværende udledninger.² Et landbrug hvor over 80% af udledningerne kommer alene fra produktionen af svin og kvæg.³ I Danmark findes der i skrivende stund over 13 millioner svin. Intet land i Europa har flere svin pr. indbygger. En halvering af svinebestanden – upåagtet af hvor drastisk det nu engang lyder – vil altså fortsat betyde, at der er flere grise end mennesker i Danmark.

Enhedslisten foreslår at tage den nødvendige beslutning om at levere store reduktioner fra sektoren i løbet af næste valgperiode. Det vil være et centralt forslag for Enhedslisten at halvere den animalske produktion i Danmark frem mod 2030.

Alle partierne i Folketinget har skrevet under på, at landbruget skal levere 8 mio. tons i CO₂e i 2030. Uden at anvise en sikker vej, der ikke er baseret på usikre teknologiske løsninger. Enhedslisten foreslår nu et nødvendigt skridt for at nå målet.

Enhedslisten vil gå til forhandlingsbordet med flere tiltag og finansieringer. Først og fremmest peger vi på finansiering til oprettelsen af en klimalandbrugsfond på 37 mia. kroner⁴, som skal opkøbe konkursramte landbrug og landbrug, hvor landmanden går på pension, og som store udenlandske kapitalfonde truer med at overtage, samt tilbyde kompensation til landmænd, der ønsker at nedlægge deres svine- og kvægproduktion. Derudover ønsker Enhedslisten, at landbruget pålægges en høj ensartet CO₂ afgift, når sådan en afgift skal aftales for landbruget hurtigst muligt. Enhedslisten ønsker at undersøge mulighederne for yderligere omlægning af landbrugsstøtten. Væk fra svine- og kvægproduktion og over imod planteproteiner og omlægning af jorde. Endeligt ønsker Enhedslisten at undersøge muligheden for etableringen af et kvotesystem for svine- og kvægproduktion i lighed med det som findes i omkringliggende europæiske lande.

Den halverede animalske produktion vil give plads til flere planteproteiner, såsom ærter og bønner, på dele af den plads, hvor der hidtil har været dyrket foder til dyr. Enhedslisten foreslår i den sammenhæng at udtage de resterende 60.000 ha lavbundslande, som udestår for at nå til 100.000 ha udtaget lavbundsland. Ud over klimaeffekterne vil omstillingen af landbruget også have markante positive samfundsøkonomiske og miljømæssige effekter, når det kommer til eksempelvis vandmiljø, drikkevand og udledning af kvælstof. Disse effekter er ikke medregnet i Enhedslistens udspil.

De store udledere skal ikke have CO₂-rabat

Vi vil indføre den høje CO₂-afgift på 375 kr. + kvoteprisen, også for mineralogiske virksomheder, såsom Aalborg Portland, som ellers fik en markant og uretfærdig rabat i aftalen fra juni 2022. Afgiften bør indføres allerede fra 2024.

Stop for salg af nye fossilbiler i 2025

Vi vil forbyde salg af nye benzin- og dieslbiler fra 2025. EU taler lige nu om at forbyde salget af nye benzin- og dieslbiler i EU i 2035. Det er alt for sent. Tabet i afgiftsindtægter fra dette foreslår vi at dække ved at påbegynde indfasningen af registreringsafgift for elbiler fra 2025 og indføre en differentieret roadpricing.⁵

En socialt retfærdig grøn omstilling

Den grønne omstilling skal altid være socialt retfærdig. Det er de store udledere, som skal betale byrderne og de klimaansvarlige partier skal altid holde hånden under folk, som frygter at komme i klemme i omstillingen. Derfor foreslår Enhedslisten en social pulje til jobrotation på 2,6 mia. kroner til de, som skal hjælpes over i et nyt job. Dette skal ses i forlængelse af Enhedslistens tidligere forslag, om en efteruddannelsespulje i forbindelse med forhandlingerne om CO₂-afgift i industrien.⁶ Samtidig foreslår Enhedslisten at en del af provenuet fra en høj, ensartet CO₂e-afgift for landbruget anvendes til social kompensation for stigende priser via den grønne check.

Klimaneutralitet i 2040

Vi skal både sikre konkrete reduktioner og øge klimaambitionerne, hvis vi skal undgå en uvis og usikker fremtid. Enhedslisten har længe ment, at Danmark skal være klimaneutral senest i 2040. Det slår vi fast nu.

Klimaeffekter af tiltag:

Tabel 1:
Enhedslisten forslag til reduktioner

Tiltag	Reduktioner i alt i 2030
Landbrug	
Halvering af den animalske produktion (grise og køer) frem mod 2030	3,1 mio. ton ⁷
Udtagning af yderligere 60.000 ha lavbundsjord	1,4 mio. ton ⁸
CO2-afgift og industri	
Fuld CO2-afgift for Aalborg Portland	1,2 mio. ton ⁹
Forbud mod kul og petrokoks i industrien	0,5 mio. ton ¹⁰
Transport	
Forbud mod salg af benzin- og dieslbiler i 2025	2,2 mio. ton ¹¹
<hr/>	
Reduktioner i EL's udspil	8,4 mio. ton¹²
Samlet reduktion i 2030 – minus CCS	70%

Tabel 2:
Udgifter

Engangsudgifter, mia.kr. 2022-niveau	2023-2030
Klimalandbrugsfond til kompensation og opkøb af animalsk landbrug	37,0
Pulje til omskoling gennem jobrotation	2,6
Udtagning af lavbundsJORde	5,3

Udgifter i alt	44,9
----------------	-------------

KILDE:

Egne beregninger baseret på svar på Miljø- og Fødevareudvalget spørgsmål nr. 380 (alm. del) 2020-2021, Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Danmarks Naturfredningsforening & Landbrug & Fødevarer (2020): Potentialet og prisen for udtagning af lavbundsJord

Tabel 3:
Finansiering

mia.kr., 2022-niveau	2023-2030
Ny grøn fond, vedtaget juni 2022	21,0
Brugt på Grøn skattereform	-3,9
Ny grøn fond forstørres ved at øge loftet på alderspension yderligere til 12.000 kr.	24,5
Højere afgift for mineralogiske processer mv.	0,5
Reserve til grønt investerings vindue, Grøn skattereform	1,0
Reserve til afgiftsfritagelse af biogas, Grøn Skattereform	0,7
Reserve Grøn skattereform, Grøn skattereform	1,0
Omstillingsstøtte til virksomheder, Grøn skattereform	0,3
Finansiering i alt	45,0

KILDE:

Grønt råderum: "Aftale om etablering af en grøn fond", Udvidelse af grønt råderum: Udleveret forhandlingsnotits (Finansministeriets beregninger), Højere afgift for mineralogiske processer mv., grøn skattereform: Ekspertgruppens delrapport "Grøn skattereform, første delrapport".

NOTER:

- 1 Energistyrelsen 2022, Klimafremskrivning 2022: s.8; Energistyrelsen, Klimafremskrivningen 2022 baggrundsnotat 10B.
- 2 Energistyrelsen 2022, Klimafremskrivning 2022: s. 59
- 3 Greenpeace 2020, Hvordan indfris 70%-målet i 2030? – Greenpeace-indspil til regeringen: s.4
- 4 Oprettelsen kan erstattes af tilpasning eller udvidelse af en af de eksisterende grønne fonde
- 5 Enhedslistens klimaplan 2030 – en socialt retfærdig vej til det grønne samfund: Enhedslistens klimaplan 2030 > Enhedslisten
- 6 Enhedslisten kræver 250 millioner årligt til at efteruddanne arbejdere, der rammes af CO₂-afgift – Altinget – Alt om politik: altinget.dk
- 7 Greenpeace: "Hvordan indfris 70%-målet i 2030 – Greenpeaces indspil til regeringen" (august 2020)
- 8 Baseret på egne beregninger på baggrund af tal fra Klimarådet.
- 9 Finansministeriets beregninger. Notits 111 i forhandlingerne om grøn skattereform.
- 10 Klimafremskrivningen. Der er med CO₂-afgiftsaftalen lavet en ambition om forbud mod petrokoks fra 2030. Den er dog ikke udmøntet eller endelig aftalt og derfor ikke inkluderet i klimafremskrivningen.
- 11 Baseret på egne beregninger pba. Enhedslistens klimaplan 2018 og Klimafremskrivningen 2022.
- 12 Enhedslistens reduktioner udfylder således hele den resterende manko, også når den usikre teknologi ikke regnes med: Tabel 4 – Udestående manko uden usikre teknologi: Manko 2030 uden reduktioner fra CCS.

TABEL 4:

Klimafremskrivning 2022:	10,19
<hr/>	
Minus CCS:	1,4
Reduktioner fra grøn skat	-4,3
Minus CCS:	1,7
Vejafgift for lastbiler	-0,4
DKMII	-0,4
<hr/>	
Manko i alt:	8,19
<hr/>	